

Beste,

Coronawandelen, het nieuwe modewoord. Maar waar zullen we 'henen vlieden' zoals het haasje zich afvraagt in het kindergedichtje van Ellen Warmond? Ja waar zullen we wandelen als de helft van Beveren zich op de twee parken stort die we arm zijn. Hoe komt dit? Mensen willen niet wandelen in een gedegradeerd landschap dat stinkt naar drijfmest. Laten we eens kijken wat Beveren aan waardevol groen heeft, afgezien van de aangelegde natuurgebieden in het havengebied. We bekijken Cortewalle en Hof ter Saksen met het kritisch oog van de tuinbouwkunst.

Hof ter Saksen, een neoklassiek kasteel met klassieke omkadering zoals rechtlijnige dreven en geometrische perken, omzoomd door een Engelse landschapstuin. Met landschapstuin wordt bedoeld een tuinordening waar weiden en akkers afgewisseld worden met loofbossen verbonden door slingerende wegen. Naar Engelse normen is Hof ter Saksen van bescheiden omvang. Het park is er maar het landschap ontbreekt. Behoudens het kasteel en de toegang sluit het park meer aan bij de hoven van rijke industriëlen die zich middels de industriële revolutie een groot landhuis konden permitteren.

Wat Cortewalle betreft is het park ook niet van grote omvang maar het was wel voorzien van alle 'comfort' voor een adellijke familie: grote groentetuin met talrijke bijgebouwen en serres, een grote oranjerie die volledig verwarmd was en een ijskelder.

Na aankoop door de gemeente werden aan beide publieke domeinen Cortewalle en Ter Saksen een aantal hedendaagse functionaliteiten toegevoegd of ingevoegd, beantwoordend aan moderne noden of interesses: arboretum, hoogstamboomgaard, bijentuin, natuurtuin, beekvallei, hondenweide, speelbos, mini-wijngaard, kruidentuin, geboortebos, Allemaal mooi op zich maar dat is ook het zwakke punt van dergelijke manier van landschapsinrichting of inrichting van de openbare ruimte: het wordt een supermarkt van projecten op vraag van de burger of op ingeving van de overheid. Dit terwijl men m.i. zou moeten werken aan een integratie van functies binnen een landschappelijk gebied. Nu is iets volgens het gewestplan of woonzone, landbouwgebied, industriezone enz. Dit leidt tot dictatuur van de diegene die zeggingschap heeft over deze functies. Kijk naar landbouwgebieden: het beheer met als doel opbrengstmaximalisering met inbreuken op alle natuurlijke waarden leidt er toe dat de overheid nu met mestactieplannen, stikstofdepositiebeperkingen en andere ingrepen de kwalijke gevolgen moet repareren. Het debat om het boerenland deels terug te geven aan de maatschappij is al aan de gang in Nederland. Vlaanderen zal wel volgen, met tijd en boterhammen of grotere schade en schande.

Laten we ons voorlopig concentreren op het buitengebied dat parken kan verbinden. Al jaren wordt gevraagd om Cortewalle te verbinden met Hof ter Saksen. Het baat niet. Is dat nu zo moeilijk? Neen, integendeel. Vertrekkende van Cortewalle richting ter Saksen ligt er langs het spoor al een groenstrook die kan omgevormd worden met een wandelpad erdoor.

Na het station komen we aan de andere kant waar al een fietspad ligt dat mits enige verbreding vergroend kan worden. Halfweg ligt een landweg die uitloopt op de Piet Stautstraat te wachten om heraangelegd te worden met een slinger van hagen. Aan de Piet Stautstraat steken we over. Daar kan de verdwenen wegel heraangelegd worden die via een haakse bocht naar de beukendreef van ter Saksen leidt. We passeren een oude hoogstamboomgaard die terug in ere kan hersteld worden.

Wat er dan gebeurt is dat de samenleving terug bezit neemt van de emotionele waarde van het landschap. We hebben die overgelaten aan de economische logica van een eendimensionale landbouw. Nu in deze tijden merken we wat de waarde er van is: een landschap kan bron zijn van ontroering, vreugd, troost en heling.

Sommigen zullen zeggen: je bent een idioot. Elders kan het echter wel. Kijk eens naar het fruitspoor tussen Sint-Truiden en Tongeren. Ik citeer de ontwerpster Hannah Van den Broeck, landschaps- en tuinarchitecte: "Ik zie het fruitspoor als schakel van een bredere sociaal-economische transformatie van Haspengouw. Deze vanuit een mogelijk antwoord op de druk op de open ruimte na achteruitgang van het agrarisch socio-economisch weefsel en de intensivering van de landbouw sinds de jaren 1970. Wat me sterk aanspreekt is hoe je mensen kan samenbrengen binnen een landschap waarbij rekening wordt gehouden met natuur, erfgoed, recreatie en landbouw."

Een mooie wensgedachte om het nieuwe jaar in te zetten.

Lieve groeten,

Simon